

Bibliografie

1. ILUȚ, Petre *Sinele și cunoașterea lui – Teme actuale de psihosociologie*. Iași: Polirom, 2001, 224 p.
2. GOLU, Florinda. *Pregătirea psihologică a copilului pentru școală*. Iași: Polirom, 2009, 216 p.
3. PÂSLARU, Vlad *Prolegomene pentru o didactică a artei*. Chișinău: Prolibra, 2017. 73 p,
4. SITARU, L.M., CRISTEA, T.C., MOISE, E.A. *Socializarea-individului-ca-proces-psihosocial*, [online], [citată 17.03.2023] <https://www.scribd.com/doc/47351395/Socializarea-individului-ca-proces-psihosocial>
5. STÂNCIULESCU, Elisabeta, *Teorii sociologice ale educației*. Iași: Polirom, 1996, 222 p.
6. ZLATE, Mielu, *Fundamentele psihologiei*. București: Editura Universitară, 2006. 461 p.

CZU: 37.02+37.04

ÎNVĂȚAREA VIZIBILĂ – PRIORITATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL MILENIULUI III

*Ciobîcă Paula Tamara
UPSC "Ion Creangă"*

Colegiul „Andronic Motrescu Rădăuți”, România

ORCID: 0009-0009-0100-8147

Adnotare

Acest articol prezintă: fundamentarea conceptului de învățare vizibilă ca prioritate în învățământul românesc al mileniului III, în scopul eficientizării calității activității de predare-învățare- evaluare și rolul cadrului didactic în promovarea acestui principiu inovator, statutul profesorului în cadrul învățării vizibile și impactul pe care instrumentele de învățare vizibilă le au asupra performanței elevilor, aceasta devenind modalitatea eficientă prin care dascălul formează, educă, învață.

Cuvinte-cheie: învățare vizibilă, profesor, elev, instrumente, performanță, calitate.

Annotation

This article presents: substantiating the concept of visible learning as a priority in the Romanian education of the 3rd millennium, in order to improve the quality of the teaching-learning-evaluation activity and the impact that the teaching staff in promoting this innovative principle, the status of the teacher within visible learning tools have on the students' performance, this becoming the effective method by which the teacher shapes, educates, teaches.

Keywords: visible learning, teacher, student, tools, performance, quality.

Învățarea vizibilă este un fundament care se concentrează pe asigurarea unui mediu educațional în care elevii sunt angajați activ în propriul proces de învățare și sunt capabili să își demonstreze progresul în mod vizibil. Această abordare se bazează pe faptul că elevii devin mai motivați și mai implicați în învățare dacă au o înțelegere clară a așteptărilor și a ceea ce trebuie să realizeze.

Învățarea vizibilă pune un puternic accent pe metodele de evaluare și pe feedback, așa încât elevii să poată vedea în mod evident, constant și permanent unde se află și ce trebuie să facă pentru a-și îmbunătăți performanța. Acest lucru poate fi realizat doar dacă profesorul va stabili obiective precise, va organiza examinări formative și va folosi tehnici de interevaluare și autoevaluare.

O altă componentă importantă a învățării vizibile este colaborarea. Elevii, încurajați să lucreze împreună: în perechi, în echipe, pe grupe eterogene sau omogene și să-și împărtășească ideile și perspectivele, vor putea mai ușor să învețe unii de la alții și să-și dezvolte abilitățile de comunicare și colaborare. Învățarea vizibilă are ca deziderat primordial nu dezvoltarea cunoștințelor, ci a competențelor. Aceasta impune dezvoltarea abilităților de gândire critică, dar mai ales creativă și reflexivă, precum și a abilităților de rezolvare a problemelor și de luare a deciziilor.

Pentru a se implementa învățarea vizibilă în procesul instructiv-educativ este necesară o schimbare radicală în abordarea educațională: accentul să se pună pe procesul de învățare mai mult decât pe rezultatele finale. Profesorii trebuie să fie permanent pregătiți să ofere elevilor un feedback constructiv și să fie deschiși la schimbare și la inovație.

Considerăm învățarea vizibilă o prioritate pentru învățământul românesc în mileniul III, putând contribui în mod substanțial la îmbunătățirea calității educației, prin motivarea elevilor și dezvoltarea abilităților și competențelor atât de necesare într-o lume în continuă schimbare.

În ultimii ani, învățământul românesc a fost supus unor reforme majore, urmărind îmbunătățirea calității educației. Învățarea vizibilă este soluția pentru implementarea acestora, prin implicarea actanților actului educațional: profesorul și elevul.

Educația vizibilă implică utilizarea unor instrumente și strategii care permit elevilor și profesorilor să urmărească și să înțeleagă mai bine procesul de învățare, prin utilizarea tehnologiei, folosind instrumente de monitorizare a progresului sau platforme online pentru colaborare și feedback. De asemenea, poate fi realizată prin utilizarea metodelor de învățare activă, precum discuțiile de grup, jocurile de rol, proiectele practice.

Odată cu implementarea educației vizibile, elevii pot să-și monitorizeze progresul și să-și autoevalueze performanțele, fapt ce poate ajuta la creșterea încrederii în sine și la dezvoltarea capacității de a-și gestiona propriul proces de învățare. Profesorii pot folosi educația vizibilă pentru îmbunătățirea practicii de predare, monitorizând progresul elevilor și oferind feedback constructiv în timp real, ceea ce poate ajuta la identificarea punctelor slabe ale procesului de învățare și la dezvoltarea de strategii de îmbunătățire a performanțelor.

În contextul învățării vizibile, profesorul joacă un rol esențial în susținerea elevilor în dezvoltarea lor educațională. Profesorii sunt responsabili de facilitarea procesului de învățare și de crearea unui mediu de învățare sigur, stimulat, incluziv, eficient. Dascălii care adoptă abordarea de învățare vizibilă sunt deschiși la schimbare și mereu pregătiți să își ajusteze practica de predare pentru a încuraja elevii să fie activi și responsabili. Prin oferirea de feedback continuu, prin crearea de oportunități de auto-reflexie și colaborare, profesorii identifică și stabilesc obiectivele de învățare împreună cu elevii lor. Prin utilizarea instrumentelor de monitorizare a progresului, profesorii urmăresc performanța elevilor și identifică punctele slabe ale procesului de învățare și ale practicii lor de predare.

De asemenea, profesorii trebuie să fie deschiși la colaborare și la împărtășirea resurselor și a cunoștințelor cu alți profesori. Colaborarea poate fi realizată prin participarea la grupuri de discuții face-to-face sau online, prin implicarea în proiecte de colaborare și prin participarea la conferințe și seminarii de specialitate.

Instrumentele de învățare vizibilă au un impact pozitiv semnificativ asupra elevilor, ajutându-i să devină mai implicați și mai responsabili în propriul proces de învățare. Acestea îi încurajează să fie mai activi și îi ajută să își dezvolte abilități critice de gândire și să înțeleagă

mai bine propriile procese de învățare. De exemplu, instrumentele de auto-reflexie permit elevilor să reflecteze asupra abilităților personale și să-și stabilească responsabil obiective de învățare pentru a-și îmbunătăți performanțele. Elevii învață să își monitorizeze progresul și să ia decizii informate cu referire la modul în care ar putea să-și structureze timpul și să aloce resursele pentru a atinge obiectivele de învățare, devin mai implicați și mai responsabili, își dezvoltă abilități critice de gândire și colaborează cu colegii și profesorul.

În ultimii ani, învățarea vizibilă a devenit o practică în școlile din lumea întreagă, ideea fiind îmbrățișată de multe instituții de învățământ și de cadre didactice, încurajând elevii să obțină rezultate de învățare durabile. În centrul actului educațional se află elevul mileniului III, cu alte gânduri și idei, cu alte plăceri și pasiuni, cu alte obiective și scopuri. Sau poate că doar profesorilor li se pare că ar fi altele, când de fapt sunt aceleași. Pentru că valorile nu s-au schimbat. Valorile sunt aceleași. Iar elevul se ghidează după valori. Ce s-a schimbat? Modalitatea de abordare. Tabla și creta, caietul lineat și stiloul, dictarea și memorarea se pot înlocui cu platformele online, cu aplicațiile, jocurile și instrumentele digitale. Doar că uneori uităm noi, profesorii, că, la un moment dat, și tocul și călimara, și papirusul și tăblița de lemn au fost înlocuite.

De fapt, învățarea vizibilă implică abordarea personalizată a învățării, conform nevoilor fiecărui elev, prin evaluarea formativă și feedback clar și imediat. Urmărește dezvoltarea abilităților socio-emoționale: empatia și auto-reglarea emoțională prin învățarea colaborativă și utilizează creativitatea în învățare, pentru stimularea inovației și imaginației.

Iată câteva demersuri care vin în sprijinul punerii în practică a acestei teorii:

- Utilizarea platformelor online de colaborare și feedback: profesorul creează platforme online unde elevii să poată colabora în grupuri, să ofere și să primească feedback constructiv de la colegi și profesori.
- Dezvoltarea activităților creative: profesorul include în procesul de învățare activități creative, cum ar fi crearea de videoclipuri, prezentări, care pot spori imaginația și creativitatea.
- Utilizarea jocurilor educative interactive: profesorul propune jocuri educaționale, pentru a spori implicarea și motivația elevilor, iar elevii vor învăța într-un mod distractiv, dar eficient.
- Promovarea dezvoltării abilităților socio-emoționale: cadrul didactic inițiază proiecte care dezvoltă empatia, auto-reglarea emoțională și colaborarea, abilități importante nu doar în procesul de învățare, ci și în viața cotidiană.
- Utilizarea tehnologiei în învățarea vizibilă: profesorul utilizează instrumentele digitale pentru a spori interacțiunea și colaborarea între elevi.
- * Camera digitală poate fi folosită pentru a înregistra unele experiențe și a le folosi ca sursă de învățare, "privitul în oglindă" a propriei prestații având efecte benefice.
- * Computerele și internetul oferă accesul la informație, iar elevii de astăzi se documentează rapid și solicită profesorului, printr-un „dublu clic”, să le ofere sprijin.
- * Portofoliile elevilor și profesorilor nu reflectă doar produsul, ci devin dovada progresului, fiind „cartea de vizită” a efortului de învățare.
- * Pagina clasei, revista școlii, pagina web, jurnalele, panourile de documentare și de creație asigură vizibilitatea grupului, informează comunitatea școlară despre activitățile desfășurate și despre performanțele înregistrate.

Dar cea mai inovatoare idee în învățarea vizibilă considerăm că o reprezintă crearea unui mediu virtual de învățare, individualizat pentru fiecare elev. Acest mediu poate fi conceput doar

după ce se realizează profilul elevului, profesorul de la clasă colaborând cu dirigintele, psihologul școlar, consilierul școlar și părinții elevului, dar și prin discuțiile individuale cu acesta, luând în considerare nivelul său de competență, stilul individual de învățare și interesele și dorințele personale.

Un mediu virtual conține resurse de învățare diverse, de la prezentări și videoclipuri la jocuri educaționale și exerciții interactive. Elevii pot interacționa cu acest mediu personalizat, fapt ce sporește participarea și implicarea elevilor în procesul de învățare, deoarece fiecare elev primește informații și feedback personalizat, iar acest lucru ajută la creșterea motivației și a încrederii în sine. De asemenea, această abordare oferă oportunitatea pentru profesori de a monitoriza permanent progresul elevilor și de a interveni prompt în cazul în care apar dificultăți. Mai mult, un astfel de mediu virtual ar putea fi mai accesibil, fapt ce ar face posibilă învățarea oricând și oriunde, oferind flexibilitate și eficiență în procesul de învățare continuă.

Deoarece învățarea vizibilă se concentrează pe dezvoltarea elevilor ca indivizi în societate, promovând dezvoltarea lor din punct de vedere social și emoțional, prin intermediul acestor instrumente se încurajează elevii să comunice mai eficient, să lucreze împreună și să-și ofere feedback, dezvoltând astfel abilități sociale importante. În același timp, elevii sunt ajutați să-și dezvolte inteligența emoțională, conștientizând propriile emoții și pe cele ale semenilor, dar mai ales să-și dezvolte abilități de rezolvare a conflictelor și de gestionare a stresului.

Educația vizibilă este deosebit de importantă prin faptul că pregătește elevii pentru viitor, pentru viața de adult, pentru carieră, oferindu-le nu doar exemple și modele, ci mai ales metode și mijloace care să le dezvolte capacitatea de adaptare. În lumea mileniului III, abilitățile de gândire critică, creativă și analitică sunt esențiale, iar elevii care beneficiază de educația vizibilă sunt mult mai bine pregătiți pentru a face față provocărilor lumii contemporane, în care schimbările se succed cu repeziciune.

Așadar, cadrul didactic promotor al învățării vizibile anticipează permanent răspunsurile la cele trei întrebări-cheie: „Încotro mă îndrept?”, „Cum ajung acolo?”, „Ce urmează să obțin?”. Practica a demonstrat că profesorii care se centrează pe învățarea vizibilă își pun întrebări dacă elevii lor nu înregistrează progres, identifică modalități adecvate de predare, creează un climat optim în clasă, monitorizează permanent învățarea și oferă imediat feedback constructiv, dezvoltă la elevi respectul de sine și pentru ceilalți, încurajează fiecare elev să obțină performanțe, chiar asumându-și riscuri și adeseori solicită ajutorul colegilor atunci când se impune aceasta. Aceștia nu sunt profesorii cu experiență, ci sunt profesorii experți, care predau cu dăruire, entuziasm și pasiune, într-o permanentă dezvoltare personală, care implementează învățarea vizibilă în sistemul de învățământ, pentru o educație de calitate.

Bibliografie

1. HATTIE, J. *Învățarea vizibilă: ghid pentru profesori*, traducere: Cristina Dumitru, Editura Trei, București, 2014. 408p. ISBN 978-606-719-058-8
2. ILLERIS, K et al. *Teorii contemporane ale învățării. Autori de referință*, traducere: Zinaida Mahu, Editura Trei, București, 2014. 424p. ISBN 978-606-719-059-5
3. MARIN, M. *Școala fără profesor?... Chișinău: Învățătorul Modern*, 2016. 320p. ISBN 978-9975-3115-2-6
4. Marin, M. Potâng, T. *Încrederea în școală pornește de la profesor*. În: Revista Învățătorul Modern. 2011, nr.5(15), pp4-7. ISSN 1857-2820